

Jarzabek

Jarzabek ma upierzenie niejednolite, rdzawo-popielate w białe i czarne plamki. Podbrzusze prawie białe, skrzydła i grzbiet brunatno-rdzawe z białymi plamkami i czarnym falowaniem. Kogut ma czarne podgardle i na głowie czubek. Dziób krótki, czarny. Nad okiem niewielkie, czerwone korale. Cieki upierzone do 2/3 skoku. Ogon na końcu z biało-czarnym paskiem. Samica jest podobnie upierzona, różni się jedynie tym, że podgardle ma białe z rdzawym odcieniem i ciemnymi plamkami; upierzenie jej ma barwy mniej żywe, bardziej szare. Jarzabek ma długość około 45 cm, ogon 13 cm, rozpiętość skrzydeł do 50 cm i masę do 0,5 kg.

W jakich warunkach terenowych przebywa Jarzabek?

Jarzabek jest ptakiem leśnym. Zamieszkuje lasy równinne i zbocza górskie, lubi szczególnie lasy dzikie i spokojne. Spotkać go można na brzegach starodrzewia, w różnorodnych wiekach lub na mokradłach porośniętych brzoza i olszyną. W Polsce występuje w Karpatach. Jarzabek lata niechętnie, lot ma szybki i zwinny, ale krótki.

Czym żywi się jarzabek?

Jarzabek żywi się owadami, liszkami, nasionami, owocami, głównie brzozy i olchy, jagodami i pączkami drzew oraz młodymi roślinami.

Kiedy sili się jarzabki?

W kwietniu - maju kura znosi 9-12 jaj różowych, brązowo nakrapianych, a następnie wysiaduje je przez 21-25 dni. Młode szybko dorastają i już w drugim tygodniu dobrze latają. Kura znosi jaja w dobrze ukrytych miejscach w gębi krzaków, w różnorodnych luty innych zarodków. Jarzabki żyją parami.

Jak zachowują się Jarzabki?

Jarzabki polegają na swoim maskującym ubarwieniu, potrafią zerwać się do lotu dopiero w ostatniej chwili. W przypadku gdy dostrzegą niebezpieczeństwo z większej odległości, oddalają się wyciekając. Jarzabki świetnymi biegaczami, potrafią prawie bezszelestnie biegać po gęstym, pokrytym suchymi gałęziami i liśćmi podłożu. Potrafią szybko przelecieć kilkadziesiąt metrów, ale na dłuższe loty nie starczą im siły.

Jak i kiedy poluje się na jarzabki?

Na jarzabki wolno polować na jesieni. Polowanie z uwagi na mały stan ilościowy tego ptaka odbywa się tylko w przypadkowym spotkaniu lub przy okazji innego polowania. Stosowane jest polowanie na wab w okresie pozornych toków jesiennych. Dzikie jarzabki są jadalne i bardzo smaczne.

Ekologia gatunku

Jarzabek jest ptakiem znajdującym się na czerwonej liście zwierząt zagrożonych w Polsce. Jest wymieniany w Dyrektywie Ptasiej UE co może doprowadzić, że za kilka lat zostanie on zdjęty z listy zwierząt łownych. Jego siedlisko podlega ochronie w ramach sieci Natura 2000.

Słowniczek

Furkot - dźwięk podczas nagłego zerwania się ptaka
Gastrolity - kamienie w przewodzie pokarmowym, pomagające w rozdrabnianiu pokarmu
Gwizd - odgłos wydawany przez jarzabki
Igły - tokowe wyrostki kuraków
Podrywa się - o szybkim starciu do lotu
Toki - gody Jarzabków
Tokowisko - miejsce gdzie tokują ptaki